

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kino awangardowe (eksperymentalne)		8.0.15043	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Filmu i Mediów			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Wiedza o filmie i kulturze audiowizualnej	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Marta Maciejewska; dr hab. Sebastian Konefał, profesor uczelni; dr hab. Krzysztof Kornacki, profesor uczelni; dr Grażyna Świętochowska; dr hab. Grzegorz Piotrowski, profesor uczelni; dr hab. Paweł Sitkiewicz, profesor uczelni; prof. dr hab. Mirosław Przyłipiak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Konwersatorium		30 godzin - obecność na zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		10 godzin - oglądanie filmów;	
zajęcia w sali dydaktycznej		5 godzin - czytanie tekstów teoretycznych;	
Liczba godzin		5 godzin - przygotowanie do kolokwium.	
Konwersatorium: 30 godz.		Razem: 50 godzin = 2 ECTS	
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Praca w grupach - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - zaliczenie ustne - kolokwium 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • obecności i aktywnego udziału w wykładzie konwersatoryjnym (30%); • pisemnego kolokwium z pytaniami otwartymi (70%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	kolokwium	dyskusja	analiza ustna przykładu	wypowiedzi na zadane pytania
Wiedza				
K_W02	+	+	+	+
K_W03	+	+	+	+
K_W04	+	+	+	+
K_W05	+	+	+	+
Umiejętności				
K_U01	+			
K_U02	+	+	+	+
K_U06	+	+	+	+
Kompetencje społeczne				
K_K02	+	+	+	+
K_K09	+	+		

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Zajęcia mają zaznajomić studentów z najważniejszymi koncepcjami definiującymi kino eksperymentalne (awangardowe) oraz najistotniejszymi zjawiskami historycznofilmowymi tego rodzaju kina. Mają ponadto na celu umieszczenie kina w kontekście sztuki awangardowej XX i początku XXI wieku.

Treści programowe

Kategoria „kino eksperymentalnego” oraz pojęcia bliskoznaczne: film awangardowy, niezależny, podziemny, absolutny, czysty, strukturalny, integralny, expanded cinema i inne. Zjawiska historyczne: nurty Wielkiej Awangardy (dadaizm, surrealizm, futurizm, konstruktywizm, kino abstrakcyjne i inne), amerykańska awangarda lat 50. i 60., expanded cinema, awangarda polska (w tym Warsztat Formy Filmowej), amerykańskie kino transgresji. Najważniejsi autorzy kina eksperymentalnego: m.in. Luis Bunuel, Henri Chomette, Germaine Dulac, Viking Eggeling, Oskar Fischinger, Man Ray, Hans Richter. Walter Ruttmann, Maya Deren, Stan Brakhage, Jonas Mekas, Andy Warhol, Stefan i Franciszka Themersonowie, Józef Robakowski, Zbigniew Rybczyński.

Wykaz literatury

Na początku semestru prowadzący ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**A.1. wykorzystywana podczas zajęć**

- A. Madej, *Od realizmu do abstrakcjonizmu. O filmach pierwszej awangardy*, [w:] *Studia z poetyki historycznej filmu*, Katowice 1984.
- A. Helman, *Historyczna rola awangardy filmu niemego*, [w:] *Z dziejów awangardy filmowej*, Katowice 1976.
- R. W. Kluszczyński, *Film – sztuka Wielkiej Awangardy*, Warszawa, Łódź 1990 (rozdział I: *Awangarda: sztuka nowa i antyszuka*).
- J. Zawistowski, *Nadrealizm w sztuce filmowej*, „Kino” 1972, nr 6.
- A. Pitrus, *Stan Brakhage – by Brakhage*, w: Łukasz A. Plesnar, Rafał Syska (red.), *Mistrzowie kina amerykańskiego. Bunt i nostalgia*, Kraków 2007.
- S. Brakhage, *Metafory wizji*, „Kwartalnik Filmowy” 2010, nr 70.
- K. Monika, *Kino skazane na nieistnienie*, „Panoptikum” 2004, nr 3.
- *Historie filmu awangardowego. Od dadaizmu do postinternetu*, pod red. Ł. Rondudy, G. Sitek, Warszawa 2020.
- M. Borhardt, *Anioły nie znają wstydu. Transgresja w kinie Nowego Jorku*, Gdańsk 2018.
- A. Pitrus, *Przebłyłki piękna. Spotkania z Jonasem Mekasem*, Warszawa – Gdańsk 2022.
- M. Radkiewicz, *Reżyserki o kinie i formie filmowej*, Warszawa 2022 (rozdziały o Germaine Dulac i Mai Deren).
- Rozdziały na temat kina awangardowego i eksperymentalnego z *Historii kina* (4 t.) pod red. T. Lubelskiego, I. Sowińskiej, R. Syski.
- *Europejskie manifesty kina: od Matuszewskiego do Dogmy. Antologia*, wybór, wstęp i oprac. A. Gwóźdź, Warszawa 2002 (wybrane manifesty).
- A. Prodeus, *Themersonowie. Szkice biograficzne*, Warszawa 2010.

B. Literatura uzupełniająca

- R.W. Kluszczyński, *Awangarda. Rozważania teoretyczne*, Łódź 1997.
- M. Giżycki, *Awangarda wobec kina. Film w kręgu polskiej awangardy artystycznej dwudziestolecia międzywojennego*, Warszawa 1996, rozdz. 2 i

4.

- A. Gwóźdź, *Film absolutny – nieoficjalny nurt ekspresjonizmu niemieckiego*, [w:] *Niemiecki ekspresjonizm filmowy*, Katowice 1985.
- A. Gwóźdź, *Eksperymenty filmowe Laszlo Moholy-Nagya*, „Acta Universitatis Lodzensis” 1986, z. 7.
- M. Giżycki, *Animacja – abstrakcja. Narodziny nowej sztuki*, „Kwartalnik Filmowy” 2010, nr 70.
- R.W. Kluszczyński, *Film, wideo, multimedia. Sztuka ruchomego obrazu w erze elektronicznej* (dwa wyd.: 1999 lub 2002), rozdz. „Kino transgresyjne”.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W02; K_W03; K_W04; K_W05
K_U01; K_U02; K_U06
K_K02; K_K09

Wiedza

K_W02; K_W03; K_W04; K_W05

Student:

- ma zaawansowaną wiedzę na temat kontekstu historycznego i kulturowego kina awangardowego oraz mediów i ich związków z innymi obszarami nauk i dziedzinami współczesnego życia (K_W02);
- ma uporządkowaną wiedzę z zakresu historii i zasad funkcjonowania nowych mediów oraz historii kina awangardowego (K_W03);
- ma uporządkowaną wiedzę na temat związków kina awangardowego z sztukami plastycznymi, muzyką, literaturą i teatrem (K_W04);
- zna terminologię profesjonalną z zakresu nauk o sztuce i nauk o kulturze, ze szczególnym uwzględnieniem filmoznawstwa i kultury audiowizualnej (K_W05).

Umiejętności

K_U01; K_U02; K_U06

Student:

- potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące kina awangardowego przy zastosowaniu nowoczesnych technologii oraz zgodnie ze wskazówkami opiekuna/wykładowcy (K_U01);
- umie samodzielnie zdobywać wiedzę dotyczącą kina awangardowego i rozwijać swoje umiejętności w zakresie filmoznawstwa i kultury audiowizualnej, z uwzględnieniem działań praktycznych (K_U02);
- potrafi wyszukiwać, analizować, krytycznie oceniać i selekcjonować informacje dotyczące kina awangardowego z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych (K_U06).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K02; K_K09

Student:

- jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska w zakresie kina awangardowego (K_K02);
- ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (zwłaszcza filmowego) regionu, kraju i Europy (K_K09).

Kontakt

marta.maciejewska@ug.edu.pl